

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

Ekonomika technické infrastruktury

Životné prostredie

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

Životním prostředím je

všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú hlavne ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy, ekosystémy a energie

Ochrana prírody a krajiny

sa podľa zákona rozumie vymedzená starostlivosť štátu a fyzických i právnických osôb o volne žijúce živočíchy, rastúce rastliny a ich spoločenstvá, o nerasty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, starostlivosť o ekologické systémy a krajinné celky

Skleníkové plyny

Oxid uhličitý (CO₂), Metán (CH₄), Oxid dusný (N₂O), Fluórované uhľovodíky (NFC), Plnofluórované uhľovodíky (PFC), Fluorid sírový (SF₆)

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

- **Zákon 173/1989 o zřízení MŽP**
- **Zákon 388/1991 o Státním fondu životního prostředí**
- **Zákon 282/1991 o České inspekci životního prostředí**
- **Zákon 244/1992 o posuzování vlivů na životní prostředí**
- **Zákon 114/1992 o ochraně přírody a krajiny**
- **Zákon 123/1998 o svobodném přístupu k informacím o ŽP**

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- zákon zriaďujúci MŽP ČR k 1.1.1990
- ustanovuje MŽP ako ústredný orgán štátnej správy a orgán vrchného dozoru vo veciach životného prostredia
- K zabezpečeniu a kontrolnej činnosti vlády Českej republiky Ministerstvo životného prostredia koordinuje vo veciach životného prostredia postup všetkých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Českej republiky
- **Prehľad ministrov životného prostredia ČR od jeho vzniku:**

1. 1. 1990 – 24. 1. 1991 Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc. (OF, pozd.ODS)

20. 2. 1991 – 2. 7. 1992 Ing. Ivan Dejmal (ODA)

2. 7. 1992 – 4. 7. 1996 Ing. František Benda (KDS, pozd. ODS)

4. 7. 1996 – 20. 2. 1998 Ing. Jiří Skalický (ODA)

27. 2. - 22. 7. 1998 RNDr. Martin Bursík (KDU-ČSL)

22. 7. 1998 – 17. 7. 2002 RNDr. Miloš Kužvart (ČSSD)

17. 7. 2002 – 31.3.2005 RNDr. Libor Ambrozek (KDU-ČSL)

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

Česká národní rada se usnesla na tomto zákone:

S účinnosťou od 4.10.1991 sa ním zriaďuje štátny fond životného prostredia

- Správcom štátneho fondu životného prostredia je MŽP
- O poskytovaní prostriedkov z Fondu rozhoduje minister
- Rozsah činnosti Fondu stanovuje štatút
- V čele Fondu je riaditeľ, ktorého menuje a odvoláva minister životného prostredia
- Zriaďuje Radu Fondu, ktorú menuje minister ako svoj poradný orgán

Rada Fondu posudzuje hlavne:

- a) zásadné otázky tvorby a užitia prostriedkov Fondu,
- b) ročné rozpočty príjmov a výdajov Fondu,
- c) navrhnuté opatrenia a ich zabezpečenie prostriedkami Fondu

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- Zraďuje Českú inšpekciu životného prostredia ako orgán štátnej správy, ktorý je podriadený ministerstvu životného prostredia Českej republiky
- V čele je riaditeľ, jeho menovanie a odvolanie sa riadi služobným zákonom
- **Úlohy:**

Inšpekcia zisťuje nedostatky a škody na lese ako složke životného prostredia, ich príčiny a osoby zodpovedné za ich vznik a trvanie

Inšpekcia vyžaduje odstránenie a nápravu zistených nedostatkov, ich príčin a škodlivých následkov a ukladá opatrenia k ich odstráneniu a náprave

Inšpekcia vykonáva kontrolu uložených opatrení. Ak zistí, že opatrenia nie sú splnené, je oprávnená stanoviť na ich splnenie náhradnú lehotu (+pokutu)

Inšpekcia je oprávnená v prípade hroziacej škody nariadiť obmedzenie, prípadne zastavenie výroby alebo činnosti až do doby odstránenia nedostatkov

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Základné povinnosti pri obecnej ochrane prírody**
- **Obecná ochrana rastlín a živočíchov** - fyzické a právnické osoby sú povinné konať tak, aby nedochádzalo k nadmernému úhynu rastlín a úhynu živočíchov
- **Registrácia významných krajinných prvkov** - registrácia významných krajinných prvkov vykonáva orgán ochrany prírody, ktorý ju zároveň oznámi vlastníkovi a územne príslušnému stavebnému úradu a obci
- **Ochrana drevín** - starostlivosť o dreviny, hlavne ich ošetrovanie a udržiavanie je povinnosť vlastníkov. Pri výskyte nákazy drevín, môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkom vykonanie potrebných zásahov, vrátane odstránenia drevín
- **Ochrana krajinného rázu a prírodného parku** – na umiestňovanie a povolenie stavieb, ktoré by mohli znížiť alebo zmeniť krajinný ráz, je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu môže stanoviť ministerstvo životného prostredia
- **Členenie území národných parkov** - Vymedzenie a zmeny jednotlivých zón ochrany prírody stanoví MŽP vyhláškou pre prejednanie s dotknutými obcami. Hranice prvej zóny vyznačí správa národného parku v teréne vhodným spôsobom

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

Zákon upravuje

- prístup verejnosti k informáciám o stave životného prostredia a prírodných zdrojov

Informácie o

- stave a vývoji životného prostredia, o príčinách a dôsledkoch tohoto stavu
- využívaní prírodných zdrojov a dôsledkoch na životné prostredie
- ekonomických analýzách použitých v rozhodovaní vo veciach životného prostredia
- medzinárodných záväzkoch týkajúcich sa životného prostredia o plnení záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ku ktorým je Česká republika viazaná

VŠETKO OKREM ŠTÁTNEHO TAJOMSTVA

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Zriadené zákon 173/1989 o zriadení MŽP**
- **Minister** - RNDr. Libor Ambrozek (17.7.2002), KDU – ČSL

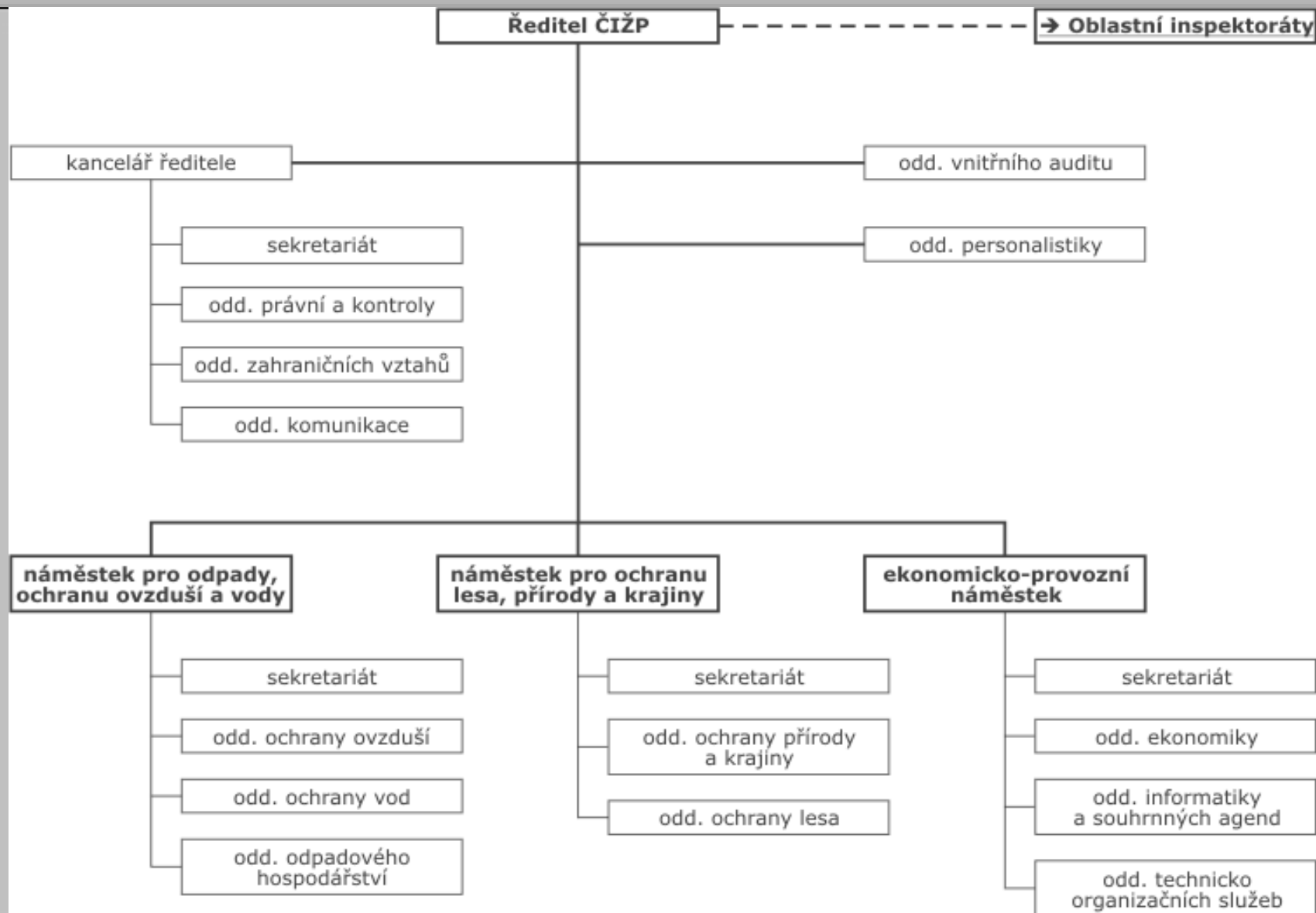

- **Riadi** - ochranu vodných zdrojov, akosti vôd, ochranu ovzdušia, prírody a krajiny, ochranu horninového prostredia a nerastných zdrojov
 - informační systém o životním prostředí, včetně plošného monitoringu
 - Fond tvorby a ochrany životního prostředí České republiky
- **Dohled nad** - tažbou, posudzovaním vplivov činností a ich dôsledkov na životné prostredie vrátane tých, ktoré presahujú štátne hranice
- **Na provoz spotrebuje okolo 5 000 000 000 Kč p.a.**
- **Kontakt** – <http://www.env.cz>

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Zriadená** zákonom 282/1991 o České inspekci životního prostředí, je to rozpočtová organizácia pod MŽP, člení sa na oblastné inšpektoráty
- **Riaditeľ** – Ing. Jan Slanec
- **Činnosť** - dozor nad dodržovaním záväzných právnych predpisov a rozhodnutí správnych orgánů vo veciach životného prostředí
 - zisťuje nedostatky a škody vzniknuté na životním prostředí, ich příčiny a původcov
 - ukládá opatrenia k odstráneniu a náprave zistených dostatkov
 - obmedzuje škodlivú činnosť právnických a fyzických osob
 - ukládá právnickým a fyzickým osobám pokuty za porušenie stanovených povinností v oblasti životného prostredia
- **Kontakt** - <http://www.cizp.cz>

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Zriadený zákon 388/1991 o Státním fondu životního prostředí**

- **Riaditeľ** - Ing. Andrej Mudray

- **Slúžil ako implementačná agentúra pre: ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)**
Momentálne pre: Kohézny fond (minimálne 10 mil EURO)
- Pre SOP MŽP (sektorový operačný program) slúži ako zprostredkujúci subjekt a platobná jednotka

Tieto príjmy netvoria súčasť štátneho rozpočtu České republiky.

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

PRÍJMY INŠTITÚCIE

- **poplatky za vypúšťanie znečisťujúcich látok do vôd, ovzdušia a pôdneho fondu**
- **poplatky za skutočný odber podzemných vôd vo výške 50 % ich celkového objemu**
- **úhrady odvádzané do štátneho rozpočtu za vydobyté nerasty**
- **dotácie zo štátneho rozpočtu, podiely na daňových výnosoch**
- **pokuty uložené fondom za porušenie predpisov a opatrení k ochrane životného prostredia**

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

Prostriedky fondu sa dajú použiť na:

- podporu investičných a neinvestičných akcií ohľadne ochrany a zlepšovania životného prostredia
- podporu programov výzkumu, vývoja, výroby a zavádzania vhodných technológií a akcií vedeckotechnického rozvoja v oblasti životného prostredia
- podporu monitorovania zložiek životného prostredia a ekologických procesov
- úhradu splátok a úrokov za pôžičky poskytnuté Fondu
- podporu výchovných akcií a rozširovanie informácií o životnom prostredí
- úhradu nákladov spojených s činnosťou Fondu schválených v rámci rozpočtu fondu

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

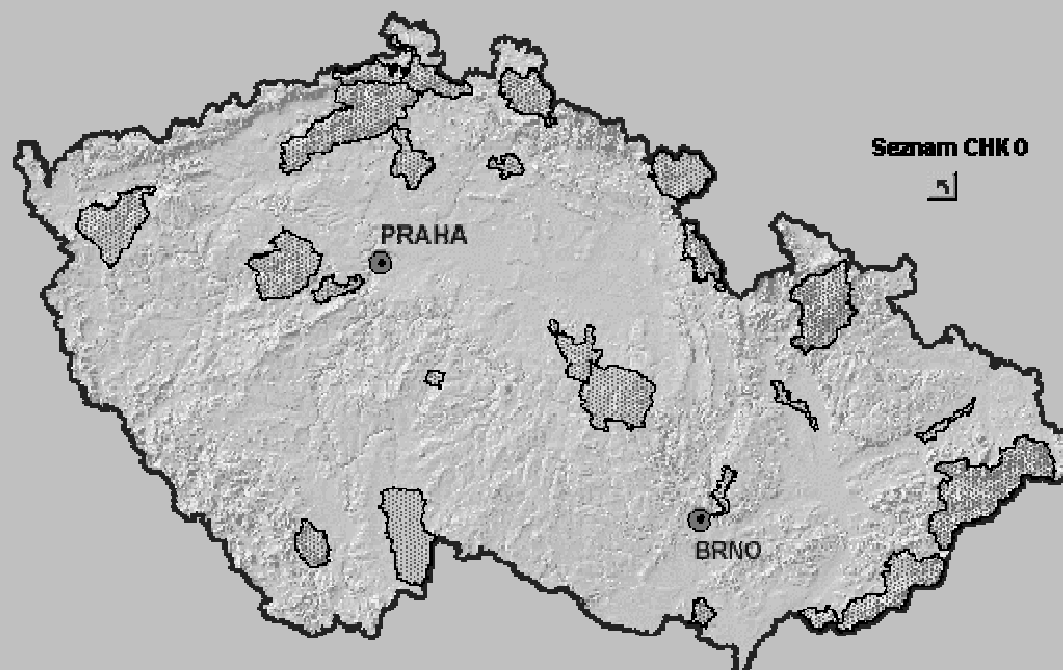
- Zákon zriaďuje aj Radu Fondu, ktorú menuje minister ako svoj poradný orgán
- Činnosť Rady Fondu sa riadi jednacím poriadkom, ktorý schvaľuje minister
Rada Fondu posudzuje hlavne:
 - a) zásadné otázky tvorby a použitia prostriedkov Fondu
 - b) roční rozpočty príjmov a výdajů Fondu
 - c) navrhované opatrenia a ich zabezpečenie prostredky Fondu
- **Kontakt: www.sfzp.cz**

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Zriadená** podľa rozhodnutia č. 7/95 a 12/95 ministra životného prostredia
- **Riaditeľ** – Ing. Martin Dušek
- **Činnosť** - vedenie fondu pozemkov v chránených územiach
 - vedeckovýskumná činnosť v oblasti ochrany životného prostredia
 - medzinárodná spolupráca v oblasti ochrany ohrozených druhov
 - starostlivosť o sprístupnené jaskyne
- **Kontakt** - <http://www.nature.cz>

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **Vznik** na základe rozhodnutia MŽP s účinnosťou od 1. března 1995, ide o organizačnú zložku štátu
- **Riaditeľ** – PhDr. Petr Dolejský
- **Činnosť** - starostlivosť o CHKO

- **Kontakt** - <http://sop.default.cz/index2.php>

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

CHKO ČR (23):

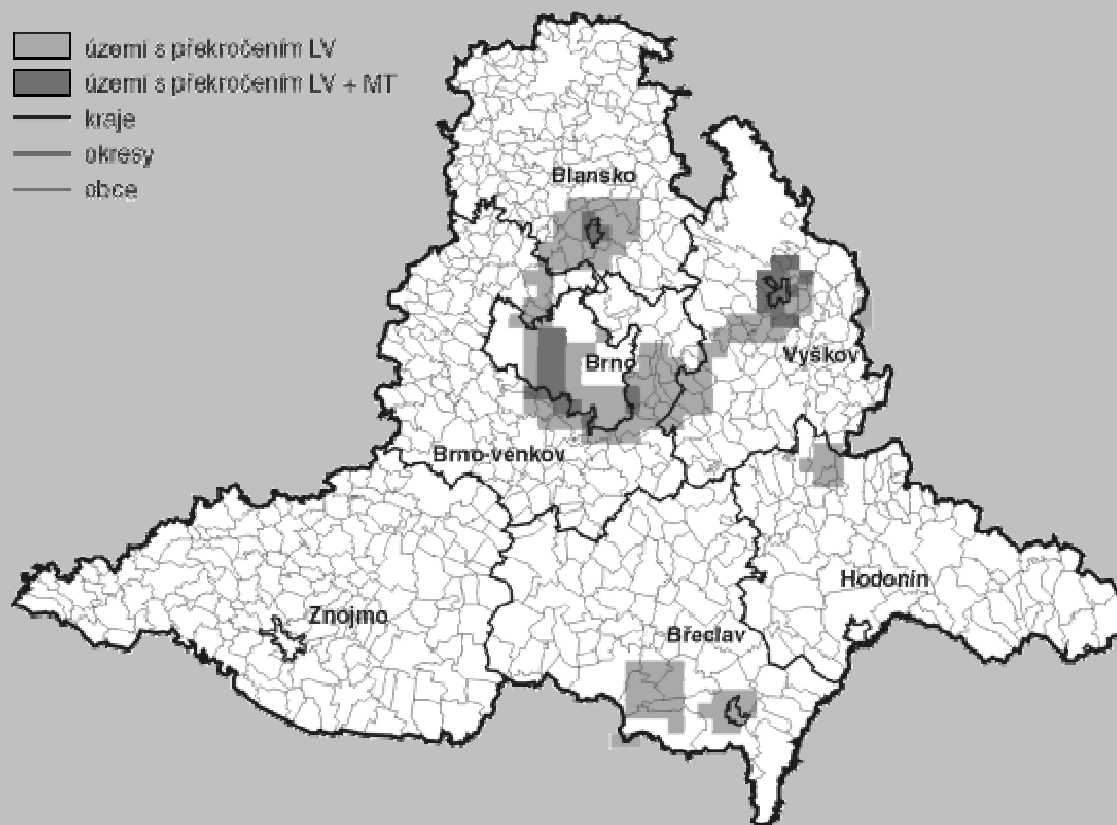
- **Beskydy**
- **Bílé Karpaty**
- **Blaník**
- **Blanský les**
- **Broumovsko**
- **České středohoří**
- **Český kras**
- **Český ráj**
- **Žďárské vrchy**
- **Železné hory**
- **Jeseníky**
- **Jizerské hory**
- **Kokořínsko**
- **Křivoklátsko**
- **Labské pískovce**
- **Litovelské Pomoraví**
- **Lužické hory**
- **Moravský kras**
- **Orlické hory**
- **Pálava**
- **Poodří**
- **Slavkovský les**
- **Třeboňsko**

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

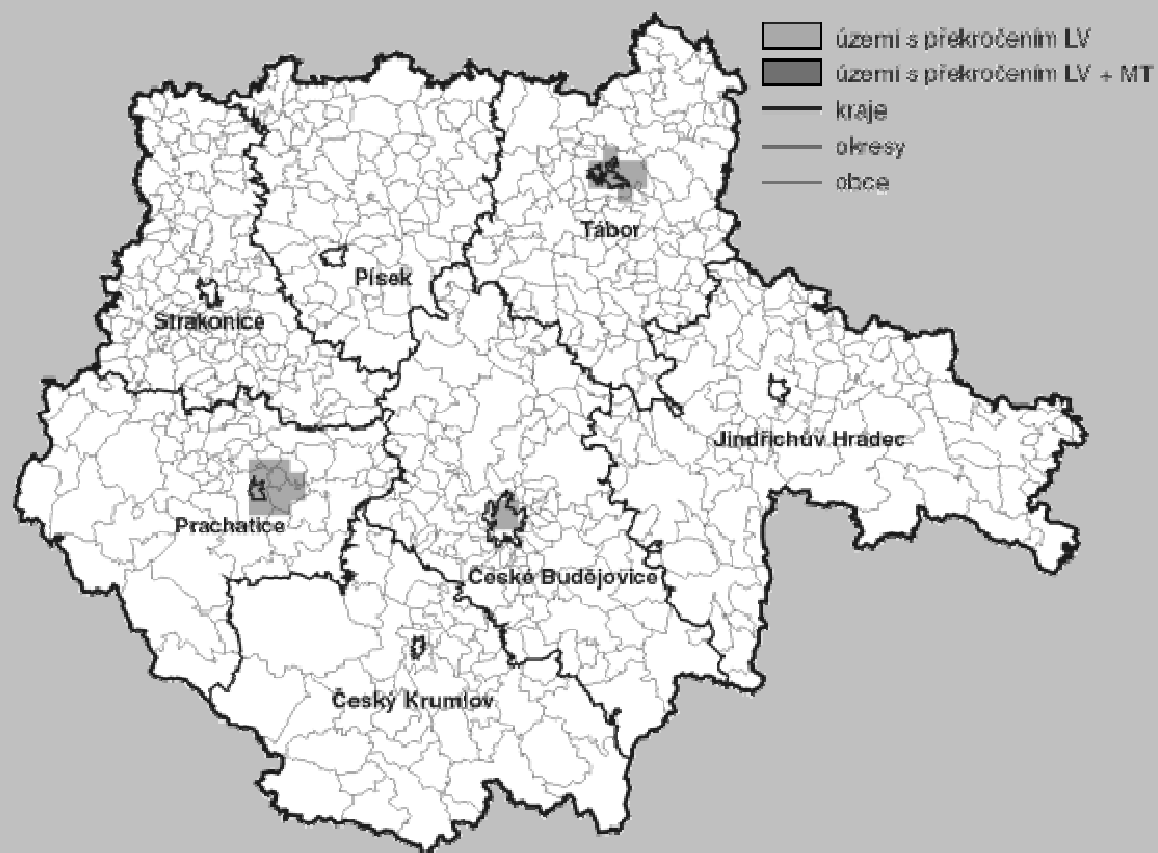
CHKO SR (13):

- **CHKO Cerová vrchovina**
- **CHKO Dunajské luhy**
- **CHKO Horná Orava**
- **CHKO Kysuce**
- **CHKO Latorica**
- **CHKO Malé Karpaty**
- **CHKO Poľana**
- **CHKO Ponitrie**
- **CHKO Strážovské Vrchy**
- **CHKO Štiavnické vrchy**
- **CHKO Vihorlat**
- **CHKO Východné Karpaty**
- **CHKO Záhorie**

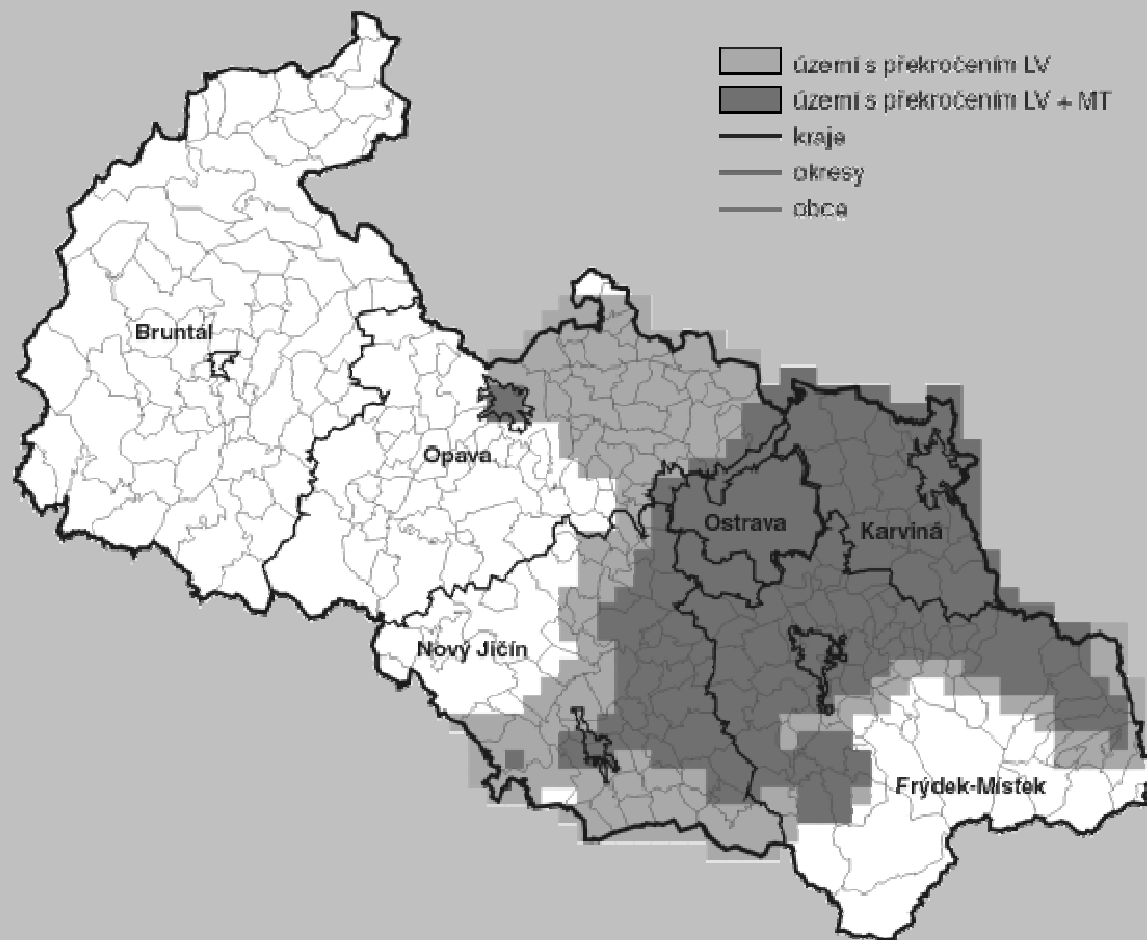
E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

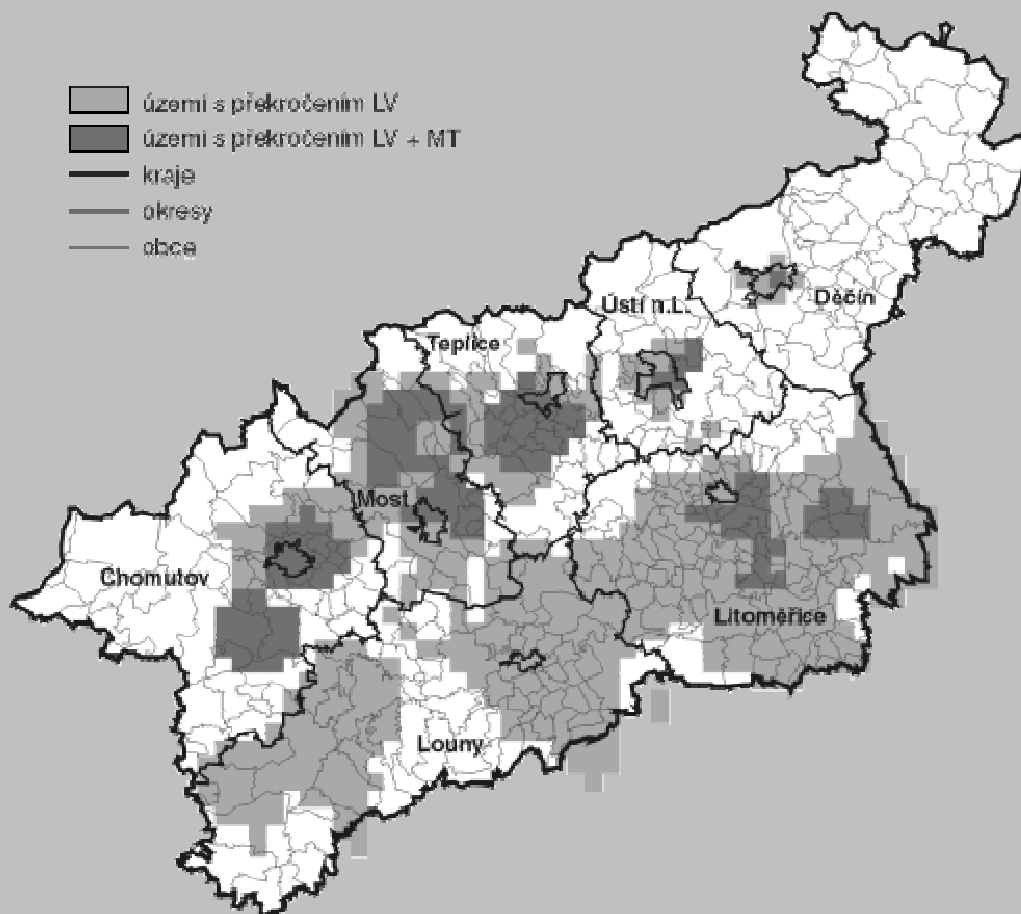
E k o n o m i k a ž i v o t n ě h o p r o s t r e d i a

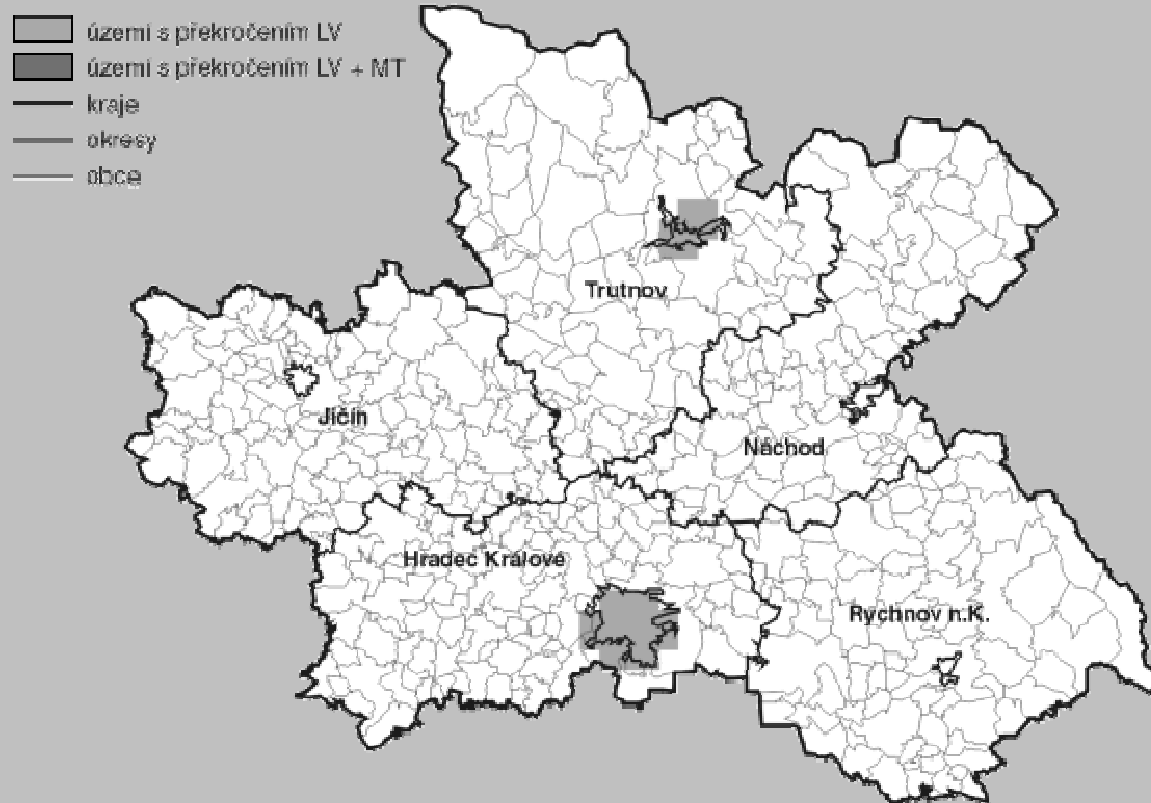
E k o n o m i k a ž i v o t n ě h o p r o s t r e d i a

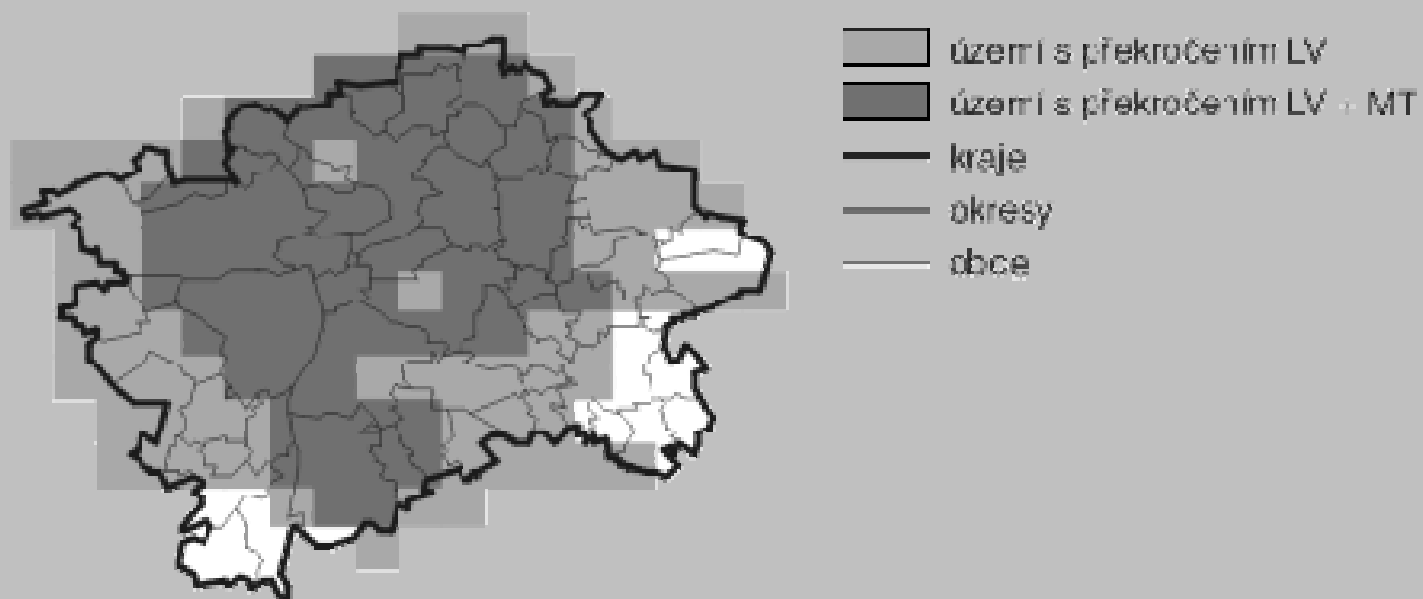
E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

E k o n o m i k a ž i v o t n ě h o p r o s t r e d i a

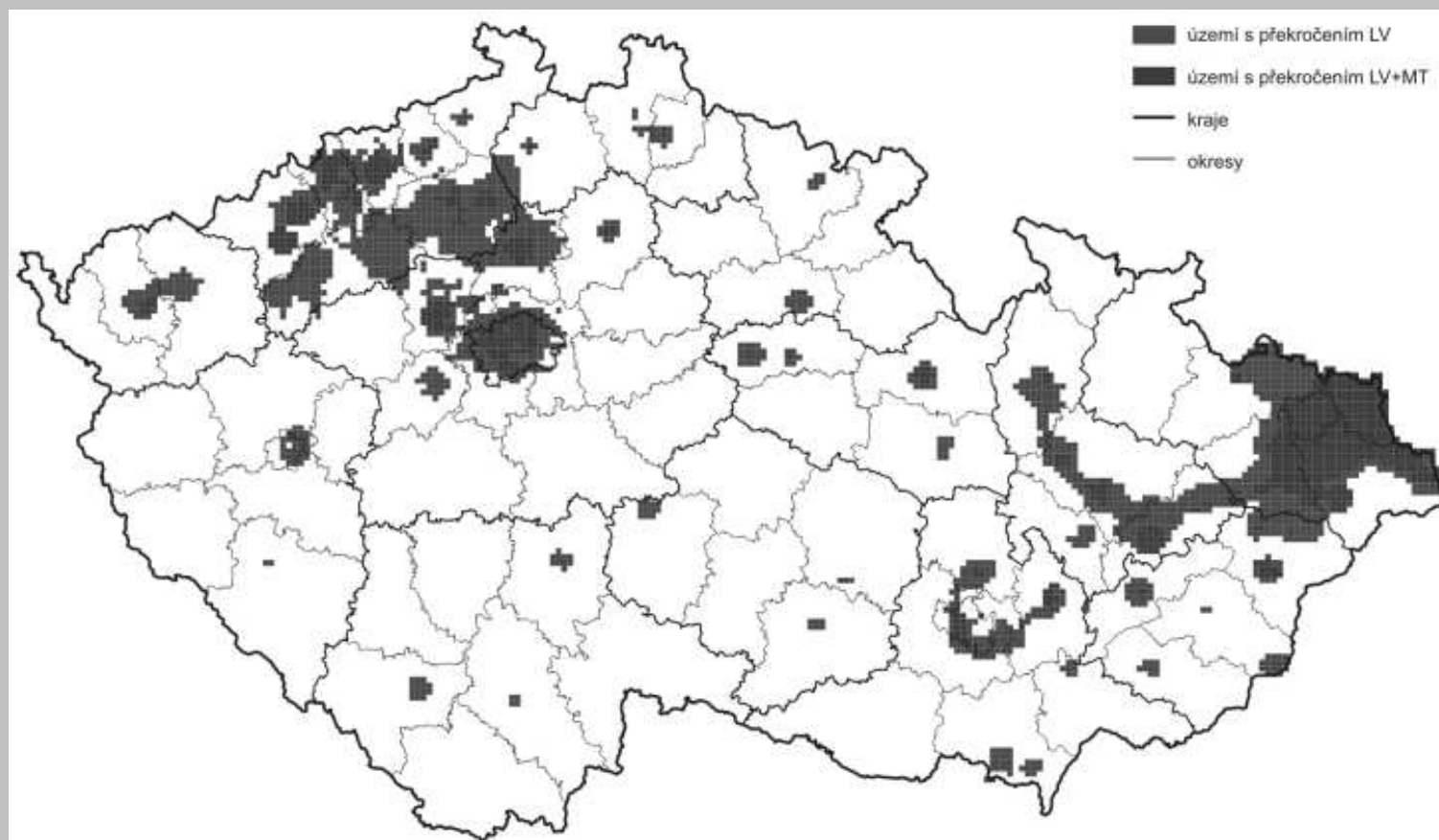

E k o n o m i k a ž i v o t n ě h o p r o s t r e d í a

ZDROJ: http://www.env.cz/kraje_03/titul.htm

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

Obrázek II.14

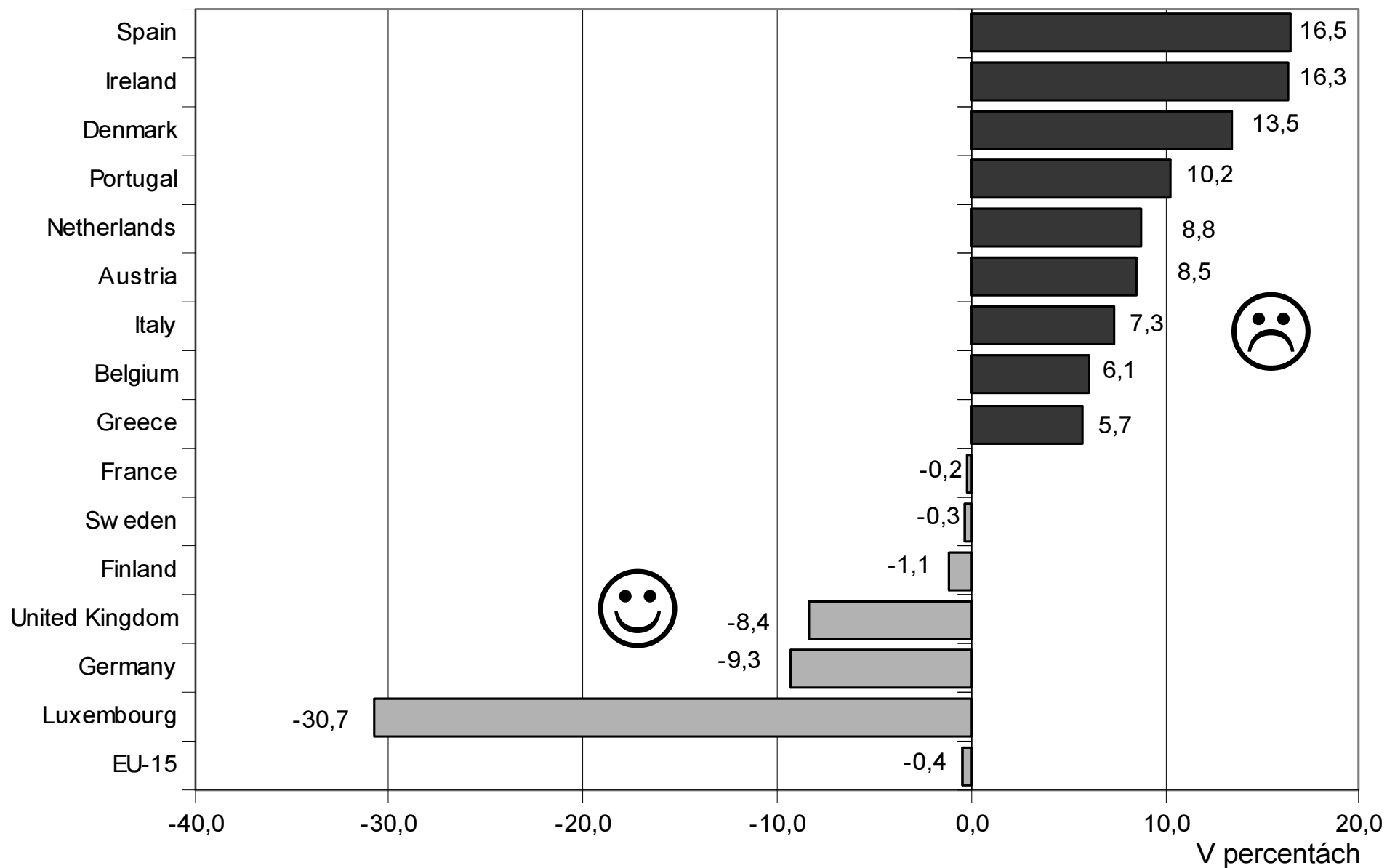
Vyznačení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k limitům pro ochranu zdraví ve smyslu zákona o ochraně ovzduší, bez zahrnutí ozonu, v roce 2003

Zdroj: ČHMÚ

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- prvá záväzná legislatíva OSN o znižovaní skleníkových plynov (na úroveň pred roku 1990)
- podpísaný bol v roku 1997 v japonskom Kjóte, obsahuje právne záväzné limity pre emisie šiestich chemických látok, najmä však CO₂
- protokol ratifikovalo najmenej 55 krajín, ktoré zároveň predstavujú najmenej 55 percent celosvetových emisií skleníkových plynov (inak by nemal zmysel)
- Cieľom protokolu je v období 2008-12 znížiť celkové emisie škodlivých plynov o 5,2 percenta oproti úrovni z roku 1990
- USA (producent štvrtiny svetových emisií CO_x) a Austrália nepristúpili k protokolu, ale zaviazali sa znižovať zaťaženie životného prostredia
- ZAČIATOK OBCHODOVANIA S EMISIAMI

Spĺňanie emisných limitov EU niektorých európskych krajín

E k o n o m i k a ž i v o t n ě h o p r o s t r e d i a

Schválené projekty v roce 2003:

2003/CZ/17/P/PE/001 Rekonstrukce kanalizace města Znojma	Zájmové sdružení obcí VaK	rekonstrukce kanalizace délce 37,2 km.	JV, Znojmo
2003/CZ/16/P/PE/016 Využití odpadu ve společnosti Spalovna a komunální odpady Brno, a.s.	Statutární město Brno	Instalace a výstavba 2 ks parních kotlů na spalování směsných odpadů	JV, Brno
2000/CZ/16/P/PE/003 Komplexní monitoring a hodnocení stavu hydrosféry	ČHMÚ	Rekonstrukce monitorovacích sítí	Česká republika
2002/CZ/16/P/PE/013 Zajištění standardů EU ve vodárenské soustavě Jižní Čechy	Jihočeský vodárenský svaz	Zabezp. kvality pit. vody v dálkových řadech;	JZ, region Jižní Čechy
2002/CZ/16/P/PE/014 Rekonstrukce stokové sítě Žďár nad Sázavou	Žďársko	Výstavba retencí, rekonstrukce kanalizační sítě	JV, Vysočina

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

- **V minulom roku bolo podporených 63 projektov**
- **Podpora bola v hodnote cca 347 233 000**
- **Dôvod nízkeho čerpania: neznalosť zodpovedných o fungovaní program
neodbornosť pri podávaní žiadostí
NEZÁUJEM NIEKTORÝCH KOMPETENTNÝCH**

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d i a

V harmonizačnej stratégii sú obsiahnuté tieto podoblasti v rámci oblasti ŽP:

- A – Horizontální opatření
- B – Kvalita ovzduší
- C – Nakládání s odpady
- D – Kvalita vody
- E – Ochrana přírody
- F – Kontrola průmyslového znečištění a management rizik
- G – Chemické látky a geneticky modifikované organismy
- H – Hluk ze strojů a zařízení
- I – Jaderná bezpečnost a radiační ochrana
- J – Změna klimatu
- K – Civilní ochrana

Momentálně legislativa ČR vyhovuje právním predpisom ES zo 60 – 70 %

E k o n o m i k a ž i v o t n é h o p r o s t r e d í a

Název	Očekávané datum účinnosti
Novela zákona č. 17/92 Sb. o životním prostředí	01/2003
Vyhláška k stavebnímu zákonu	12/2002
Zákon o integrované prevenci a omezování znečištění	01/2003
Zákon o VÚSC	11/2000
Ratifikace Aarhuské úmluvy	10/2000
Ratifikace Espoo úmluvy	07/2000
Novela zákona č. 123/98 Sb. o informacích	07/2003
Stavební zákon	12/2002
Ratifikace změny Basilejské úmluvy	12/1999
Trestní zákon	01/2002
Novela zákon č. 156/98 Sb., o hnojivech	12/2002
Zákon o vodovodech a kanalizacích	01/2001
Novela zákona č. 22/97 Sb. o technických požadavcích na výrobky	12/2000
Zákon o ochraně spotřebitele	09/2000
Novela zákona č. 79/97 Sb. o léčivech	07/1999
Novela zákona č. 91/96 Sb. o krmivech	07/2000